

מועד ניסן תשפ"ג

בס"ד

בחינה בהלכות פסח - יום טוב וחול המועד

כ"ח אדר תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת ליבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1.
 - א. יהודי שהפקיד את חמצו אצל ישראל או שהפקידו אצל גוי - האם חייב בביעורו. פרט האם יועיל יחוד מקום לחמצו של הגוי.
 - ב. גוי שהפקיד חמץ אצל יהודי, מתי והאם מועיל להפקיד אותו אצל גוי אחר, או להחזיר אותו למפקיד הגוי.
 - ג. האם מותר להשכיר חמורו או ביתו לגוי אשר עשוי לשמשו בחג הפסח לצורך חמץ.
2. דין "מים שלנו" ומי פירות.
שנינו בפסחים דף מב' ע"א, "אמר רב יהודה אשה לא תלוש אלא במים שלנו",
 - א. כיצד ביארו רבותינו הראשונים את מאמרו של רב יהודה.
 - ב. מה הדין אם עבר ולש את העיסה במים ש"לא לנו", והאם קיים בהם דין ביטול.
 - ג. האם יכול ללוש את העיסה למצה עם, מלח, מי פירות, מי ביצים או ביצים מבושלות.

עמ' 1 מתוך 3

3. דיני מצה ודיני מצת מצווה.

- א. האם יוצא ידי חובה במצה שעיקרה מאורז ויש בה גם אחד מחמשת מיני דגן, והאם יוצא ידי חובתו במצה שרויה ומבושלת?
- ב. אפאה גוי או חרש, שוטה, וקטן האם יוצא בה ידי חובה, מהי עיסת הכלבים טעמה ודינה.
- ג. האם מותר ללכות או לחלוט את הגרגירים? פרט את דינא דש"ס וכיצד הדין האידנא וטעמו, ומה דין דיעבד.

4.

- א. נאמר במשנה בפסחים דף מו ע"א, "בצק החרש אסור", מהו בצק החרש, ומה דינו.
- ב. שנינו במסכת פסחים דף דף לז' ע"א ובביצה דף כב ע"ב, ת"ר אין אופין פת עבה ביום טוב בפסח וכו', כיצד פרשו רב הונא ורב ירמיה את הברייתא, כיצד נפסק להלכה.
- ג. מים שבבאר, שיש בה גרעיני חיטה האם אפשר לשתות ממנה בחג הפסח.

5.

- א. אדם שלא הניח עירוב תבשילין, האם הוא מותר להכין מיום טוב לשבת - כשלא הניח במזיד, שוגג, הערמה, או כשאין לו מה לאכול.
- ב. אדם שלא הניח עירוב תבשילין, האם הוא מותר בהדלקת נר שבת, והאם מותר לאחרים לבשל עבורו.
- ג. האם ביום טוב מותר להכין מזון לגוי או לכלבים, ומה הדין בעבר והכין.

6. מלאכה ביום טוב.

- א. האם מותר לבנות או לתקן תנור או לסותמו בטיט או אפר לצורך אפיית מצות או בישול סעודת יו"ט ביום טוב, פרט.
- ב. האם מותר לטבול או להגעיל כלי או אדם ביום טוב, והאם מותר לו להורות זאת לחברו.
- ג. האם מותר לפצוע אגוזים במטלית ביום טוב.

7. דין הבישול הצלייה והשחיטה ביום טוב.

- א. האם מותר להשחית את סכיניו ביום טוב?
- ב. ללבן כלי חלבי לצורך בישול פשטידת בשר, או ללבן שפוד שנצלה בו בשר שלא נמלח.
- ג. "לא ישחוט חיה ועוף אלא אם כן יש לו עפר מוכן", באר את טעם הדין, וכיצד יעשה כשאין לו עפר, ואיך ינהג כשיש לו אפר, או שיש לו אפר ודקר נעוץ.
- ד. האם מותר לשחוט בכור או כוי, והאם יכול לאפות עיסה או לשחוט בהמה שהן בשותפות לו עם הגוי.

8.

- א. האם איסור מלאכה בחול המועד דינו מהתורה או מדרבנן, פרט דעות הראשונים בזה ואת סברותיהן, המכין מחול המועד לחול, – מה דינו.
- ב. האם מותר לגבות או לתבוע בב"ד חוב הנובע מהלוואה או משא מתן בחול המועד, האם מותר בחול המועד להלוות על חפץ שיהיה שלו לסוף שמונה ימים, האם מותר לכתוב שטר מיאונין, או שטר כתובה בחול המועד.
- ג. מי הם המותרים לגלח ולכבס בחול המועד, האם מותר לגלח שפם, לספר קטן, לספר גוי, והאם מותר לקצוץ ציפורני אדם וסוס.

עמ' 2 מתוך 3

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

9. נח, הוא בעלים של מפעל למשקאות ומאכלים מוחמצים, הוא בא לרבו ובפיו כמה שאלות,
 - א. העמיד גבינה על ידי שיכר שעורים מה דינה, ומה הטעם בזה.
 - ב. מי דבש המוחמצים על ידי שימרי שכר מה דינם, דיו מבושל בשיכר שעורים האם מותר לכתוב בו.
 - ג. מה דין תערובת חמץ – מין במינו או מין שאינו במינו, ומה דין חמץ נוקשה, באר.
10. שמעון עורך סדר מרכזי בבית הארוחה ובא לשאול כמה שאלות מעשיות בנוגע לערב החג וליל החג.
 - א. מה יינתן לאורחים לאכול במשך ערב החג לארוחת בוקר וצהריים, האם יוכלו להגיש מצה, יין וחסה במשך היום.
 - ב. מהו שיעור אכילת מצה ומרור, ומהו שיעור שתיית כוס לליל הסדר, ומה דין כוס גדולה כמה צריך לשתות ממנה, והאם יין המעורב בו דבש יוצאים בו ידי חובה.
 - ג. אכל מצה או שתה ארבע כוסות [כולם או חלקם] שלא בהסיבה – האם ישוב ויסב.
11. משה, יתארח בחג הפסח אצל ילדיו הגרים בעיר הסמוכה, ואינו יודע האם יישאר אצלם כל החג, או רק בימים הראשונים של החג, ישנה גם אפשרות שיחזור לביתו לפני החג לכמה סידורים, בנו שכר עבורו דירה לימי שהותו בעירו,
 - א. כיצד ינהג בעניין בדיקת חמץ בביתו.
 - ב. כיצד ינהג בעניין בדיקת החמץ בדירה ששכר בנו עבורו.
 - ג. האם כשבודק את ביתו בברכה ומייד אחר כך ממחר הוא או שלוחו לבדוק את הבית השני יצטרך לברך שוב?
12. ראובן אחראי על בית גיל הזהב שיש בו גם בית כנסת, בערב החג הוא פנה אל רב בכדי ללמוד מספר הלכות מעשיות הקשורות לחג.
 - א. האם יש לערוך בדיקת חמץ וביטול חמץ בבית הכנסת, במידה שצריך, האם יוכל לשלוח את בנו הקטן או אשתו לעשות זאת, יש לפרט מה הדין כשבדיעבד לא בדק בלילה.
 - ב. זקן השוהה במוסד אינו יכול ללעוס את המצה – כיצד יעשה, האם ניתן לבשל את המצה או לשרות אותה במרק חם.
 - ג. הקדים לבדוק לאור הנר בליל יג' בניסן או ביום יג' בניסן כיצד ינהג?
 - ד. כשעורך את הסדר בביתו ואחר כך מסדר בבית האבות את הסדר כיצד ינהג.
 - ה. האם מותר לאכול חמץ במוצאי יום טוב האחרון לפני תפילת מעריב והבדלה.

* * * * *

החלפה

עמ' 3 מתוך 3